

Locuint'a Redactorului
si
Cancelari'a Redactiunii
e in
Strata Morarilor Nr. 18.

Scrisorile nefrancate nu se voru
primi decat numai de la corespondintil regulari ai „Federatiunii.”
Articoli ramisi si nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnal politiciu, literariu, comercialu si economicu.

Va esfi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Cartea rosia

Se imparti in a 13 l. c. intre membrii delegatiunilor. Ea nu este asie de voluminosa ca si cea din anulu precedentu, se pota ca scurtimdea tempului, care abie face 6 luni, nu permise dui Beust, de a suscepe mai multe corespondintie cu representantii imperatesci din strainetate. Materialul se imparte in 48 de capitole, tratandu mai multe dintre ele despre cate un obiectu. Scotemu din acesta carte materialul, care ne intereseza in prim'a linia si anume: cele doue circularie ale c. Beust adresate catra consululu generalu austriacu din Bucuresci, cav. de Zulauf.

Nr. 35.

Contele Beust catra cavaleriulu de Zulauf

Vien'a, 5. fauru 1869.

Postulu, ce stai a-lu ocupu, se considera din partea guvernului maiest, sale imperatului si regelui din motive invederate ca unu postu de incredere deosebita. Sunt interese forte imprentante de natura politica si economica, a caroru representare Vi se concrediu intre relatiuni grave.

Prin studiarea atenta a corespondintei nostre politice cu agentia imperatresa si regesa din Bucuresci, si in specia prin studiarea secundului materialu depusu in cartea rosia din urma, Vi-ati potutu face una imagine chiara despre intemplamintele, cari in anulu precedentu ni turburara relatiunile nostre catra guvernulu principelui. De si certele aceste s-au terminatu in unu modu forte pacinicu, totu si au remasu in deretu una stimulatiune rea si unu semtiu de nencredere, a caroru delaturare o potemu excepta de la retragerea ministeriului Brasov intemplata de atunci incoce. De si in facatoriele esefte ale schimbarii ministeriului nu s-au facutu simtibile in mesura destulu de mare, totu-si alegerea celor doi agenti moldo-valachi, numiti de nou pentru Vien'a si Parisu, d'entre cari, celu d'antaiu si este cunoscutu pre deplinu din negotiatiunile de mai nainte, ni sierbesce de unu simtomu imbucuratoriu. Primii de la ambi ascurarii despre serios'a vointia a guvernului loru, de a renunca la politica iniatica pafii a ministeriului retrasu, si de a-si indepta nesuntiente sale asupra promovarii buneisatari interne prin administratiunea si asupra progresului economicu, in locu de a urmar planuri aventurose si de a ameninta Turci'a.

Noi privim linisiti acumu ca si mai nainte desvoltarea lucurilor in Principate. Chiamarea D-vostre nu pota fi, a luu fatia cu guvernulu principelui una positiune, care ar avu in sine caracterul unei opuseniuni seu a unei ne'ncrederi esprese. Ci Dta va avea te nesu, ca se apari placutu poterilor de acolo, in catu adeca acesta se pota face fara vatemarea intereselor nostre, si in expresiunile Dta se folosesci totu bunei vointie. Prin ace'a se intielege si in sine, ca nu trebue se intrelasi, de a urmar cu atentiane tot intemplamintele din

Principate. Nu ni este necunoscutu, ca, pre langa tota stimulatiunea amicabila, carea se manifesta in Bucuresci catra noi, importurile de arme si inarmarile se continua neintreruptu, pre cum si impregiurarea, ca agitatiunile intre locuitorii din Transilvania si Ungaria nu au incetat.

Dta vei avea acentua resolutu la tota ocasiunea acomodata atatu principelui Carolu, catu si consiliariilor sei, ca nemicu nu este mai departe de monarcia austro magiara de catu post'a de anecsiune si occupatiune pre cont'a Principatelor unite, si nu trimu cea mai sincera dorintia, de a trai in contilegare buna cu guvernulu moldovalachu. Se intielege ca acesta nu impedeaca, ca sustinerea detorintelor basate pre conventiuni se formeze punctul decisivu pentru conceptulu nostru relativ la raportulu dintre Turci'a si principe. — Noi nu amu pota privi cu ochiu indiferentu cu atatu mai putinu simpatiu, candu lucrurile in Principatele dunarene s'au desvoltat in una procedere ofensiva seu amenintatoria contr'a poterii suzerane. — Ce se atinge de relatiunile nostre catra guvernulu principelui, poti dechiaru, ca noi le privim fara vreuna preocupatiune, nu ne lasam a fi condusi de neci una predileptiune, si nu suntemu nesi de cum aplecati, precum ni s'au imputat de repetite ori, a da asie usioru credientu acelui scriri nelinișitorie despre agitatiuni romanesce pre terenulu nostru, si cumcu fatia cu sapte nenegabile nu ne potemu scuti de impresiuni durerose.

Mai alesu trebuie se-ti recomandu, ca se sustieni relatiuni de cea mai deplina incredere, cu agintele francesu din Bucuresci carele, de si petrec de scurtu tempu acolo, si-a sciutu castig a eunosciintia chiara despre personele si situatiunea din Principate. Precum noi preste totu procedemu adi in afacerile orientali in contilegare cu Francia, asie si Dta in deosebi trebuc se te ingrijesci, ca tonulu precum si pasii Dta se fia totu de-a-un'a in consonantia perfecta cu ai dui Mellinet. Nu mai putinu vei avea a te pune in coatingere amicabila cu consululu generalu anglesu, M. Green, precum si cu c. Keyserling si cu cei-alalti colegi ai Dta vei cercu a trai in contilegare.

In fati'a constelatiunii inca dubie a situatiunii din Principate, de asta data trebuie se me marginescu a te provocu ca se veghezi cu atentiu mare in tota direptiunile, si mi-reservu dreptulu ca, amesuratu proportiunii raportelor Dta, se te proveudu cu instructiuni detaiate.

Nr. 36.

Contele Beust catra cavaleriulu de Zulauf in Bucuresci.

Vien'a, 26. aprile 1869.

Raportulu Dta de la 15. l. c. ni ofere unu prospectu sumariu asupra rezultatului alegerilor, esefuite in Principatele unite. D'in aceste este permisu a conchide, ca guvernulu principelui pota contu in nou'a camera la sprinjirea unei majoritati imposante.

Bine voiesce, dle cavaleriu, a esprime princip. D. Ghic'a si dlu Cogalniceanu sincerele mele gratulatiuni, pentru triumfulu, ce l'au raportatu.

Este evidentu ca tiéra, dandu-li unu astu-feliu de votu eelatantu de incredere, n'a voitu a-si manifesta numai alipirea sa catra esclintii barbati, cari de presinte i diregu afacerile ci s'a nesuitu a areta, catu de putine simpatie sternescu in sinulu ei tendintele estreme ale precedesorilor loru.

Acesta manifestatiune atatu de insenata, consolidandu pusetiunea presintilor consiliari ai principelui Carolu, despre ce nu ne indoimu, va avea eseful, ca va confirmă in ei propusulu, de a urmar politica ordinii si a pacii, proclamata cu ocasiunea pasirii loru in oficiu, si carea acuma se sanctiuneaza prin votulu poporatiunii.

Ni-sierbesce spre indestulire vediendu ca in procederea guvernului din Bucuresci predominesc acestu spiretu de loialitate, intieptiune si respectarea drepturilor altor-a, care, departe de a esclude adeveratul patriotismu, este una intregire necesaria a acestui-a. Acesta transactiune fericita nu va lipsi de a recastig Principatelor unite buna vointa poterilor, carea au sciutu-o asie de bine instrainat ratecirile ministeriului de mai nainte.

Ce se atinge de noi, nu dorimu altu, de catu a sustieni relatiuni bune, cu guvernulu principelui precum acele corespondu intereselor bine precepute ale ambelor tiere. Intentiunile maiest. sale, prea gratosului nostru dnu, fatia cu Principatele unite sunt cele mai bine voitorie, si si daca guvernulu principelui Carolu din partea sa va procede catu de putinu a se areta insufletit de simtieminte pacinice si impacatorie fatia cu noi si mai alesu daca acu ia eu aprobaarea poporului va respinge apriatu agitatiunile indreptate contr'a linisii teritoriilor nostre invecinate, contr'a caroru-a avuramu de a reclama mai nainte, atunci nu va mai esiste neci una piedeca, ca intre monarcia nostra si Principatele se se sustieni relatiuni de incredere si amicitia. Acesta este dorintia nostra, si poti ascurata pre principale Ghic'a si dlu Cogalniceanu, ca d'in parte-ne ne vomu nesu, pentru a usiur realisarea acelor-a.

Primesce etc.

Diet'a Ungariei.

Siedint'a din 13. iuliu a. c. a camerci deputatilor.

Presidente: Paulu Somsich. Notari; Petru Mihali si Col. Szell. — D'in partea guvernului sunt de fatia ministrii: c. Iuliu Andrássy, c. Emericu Mikó, Stefanu Gorove, Col. Bedekovics, Melch. Lónyai si b. Iosifu Eötvös.

Siedint'a se deschide la 10 ore a. m. si se autentica procesulu verb. alu siedintei de eri. — Se sustenu mai multe petitiuni.

Gregoriu Patruba si interpeleza pre ministrulu lucarilor publice, ca are scire despre ace'a, ca lini'a ferata Urbea-mare — Clusiu — Brasieu nu atinge

Pretul de Prenumeratune
Pre trei lune . . . . . 3 fl. v.a.
Pre siese lune . . . . . 6 " " "
Pre anulu intregu . . . . . 12 " " "

Pentru Roman'a:
pre an. intregu 40 Lei n. = 16 fl.v.a.
" 6 lune 20 " " = 8 " "
" 8 " 10 " " = 4 " "

Pentru Insertiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. taps'a timbra pentru fiecare care publicatiune separata. In Locul deschis 20 cr. de linia.
Unu exempliar costă 10 cr.

nece intr'unu punctu cetatea Ghierla, cu toate ca in documentulu de concesiune s'a demnata de statuie pentru lini'a in cestiu-ne? are voi'a d'a face despusestiunile redeterminate in favorea Ghierlei?

Min. comun. Emericu Mikó respunde, ca nu pota da deslucirile dorite pana ce nu i se voru susterne planurile detaiate pentru lini'a respectiva. Alcum daca Ghierla ar fi chiar' desemnata de statuie, nu urmeza ca lini'a trebue a fi condusa prin cestate.

Ionu Kiss adreséa ministrului justitiei urmatori'a interpellatiune. 1) Fost'au insciintiatu cu ocasiunea arestarii lui Böszörnyi, prin atestatu medicalu, ca morbulu lui va deveni mai periculosu in érn'a urmatoria? 2) Ingrigitu s'a, ca Lad. Böszörnyi, care i-a fostu condeputatu in doue diete, se sia asiediatu intruna localitate sanetosa seu in vre-unu ospitalu, si se sia proveditu cum s'a cuvenit? 3) După ce dlu ministru de justitia, precum insu-si a marturisit, cu trei lune dupa arestare recunoscu, ca Böszörnyi era demn pentru a fi agratiatu, facutu-a Maj. Sale ce-va representatiune in caus'a acesta, in urma petitiunilor susternute din partea cotelor Satu-mare, Maramuresiu si Sabolciu in favorea lui Böszörnyi? Dlu ministru de just. se binevoiesca a pune pre mes'a camerei actele in cestiu-ne. 4) Facutu-a dlu ministru cercetare a supr'a sanetătii lui Böszörnyi, care dupa cum a fostu in comunu recunoscutu si dupa cum dovedira atestatele medicali, era greu morbosu, si a cui intentiune rea seu negrigintia officiale a mediu-locit u morbosulu se sia retienutu pana la mortea sa intruna localitate nesanetosa? — Se va comunică cu ministrulu just.

Carolu Szathmary intréba pre ministrulu cultului si instructiunii publice, ce pasi voiesce a face pentru infinitarea unui institut principal in favorea scutirii infantilor, si pentru respandirea ideei institutlor de infant? (Visulu celu mai placutu alu lui Széchenyi, era magiarisarea romanilor si a slavilor colocuitor, prin institute de infant!) — Rap.)

Se va comunică cu ministrulu instructiunii publice.

Min. comun. Em. Mikó respunde la una interpellatiune a lui Sev. Vukovits facuta in objectulu liniei ferate Urbea-mare — Fiume. Min. fin. Mel. Lönyay inca vorbesce in cestiu-ne acest'a.

Camer'a iâ actu despre responsurile ministrilor.

Trecundu-se la ordenea dilei, se iâ la desbatere speciale projectulu privitoriu la lini'a ferata Ungaria — Galiti'a si concesiunea relativa la acesta linie, si ambe se privesc cu modificatiunile propuse de comisiunea centrale. — Se dâ apoi cetera projectului de conclusu facutu de comisiunea de cali ferate in privint'a linielor ferate Eperjes — Tarnov si Muncastru — Strie, si se primesce. — Se ceterese reportulu comisiunilor: de cali ferate, si de finantie in objectulu projectului de enclusu, facutu de ministrulu comun. in privint'a liniiei ferate Miskolcz-Putnok, — si se primesce.

In urma se decide, ca petitiunea alegatorilor d'in Santu-Niculaulu-mare in caus'a conscriptiunii electorale să se trametea la ministeriul de interne. Er' petitiunea cetății Urbea-mare, căre cere rebonificarea celor 54,000 fl. prestate in 1849—50 pre sém'a ostiril-ru rusesci, se va transpunе la intregu ministeriul.

Siedint'a se inchia la 12 ore si 10 min. d. am.

Siedint'a d'in 14 iuliu a. e. a camerei deputatilor.

Se deschide la 10 ore a m. Dupa autenticarea procesului verb. alu siedintei de șerii presiedintele anuncia done petitiuni.

Carol Szentiványi propune că presiedintele camerei să fie impoternicitu a primă demisiunea deputatilor numiti judecători. — Se primește.

Danilu Irányi susține petitiunea a 180 cetățieni d'in cotoiu Zemplinu pentru sustinerea alegătorilor.

Se trece la ordinea dilei, si se votéza definitiv a supr'a proiectului de lege despre lini'a ferata Ungari'a-Galiti'a.

M. just. Balt. Horváth respunde la mai multe interpelatiuni, intre altele si la acu'sa redicata de Sandru Almásy, că unul d'intre membrli nou numiti la tribunalul supremu s'ar' fi coruptu cu 4000 fl. Almásy insotit de dep. Csanády si Mednyánszky, s'a infățișatu inaintea lui spunendu, că judele respectivu, eandu era inca avocat, a contras 4000 fl. de la clientulu său pentru estradarea actelor. — Acésta s'a intemplatu in 1864, sub domnia legilor maghiare, si dupa aceste legi — dîce dlu min — nu involve neci una ilegalitate. Dreptu-ace'a dechiara acu'sa de neintemeiata, si provoca pre deputati, ca, in interesu autoritatii judecătoresci, să se retiena de la acuse d'acese-a.

S. Almásy corege vorbele ministrului intru acolo, că elu a afirmat, cum că avocatul respectivu a contras 4000 fl. numai pentru ursorile facute in caus'a clientului său. Spune apoi, că avocatul in cestiune este asesorulu de la curtea de casatiune Laurentiu Tóth.

Min. Horváth afirma, că suspiciunile n'au locu in camera, aici numai acu'sa pote ave locu. Deci sustiene dlu deputatu acu'sa in cestiune?

Almásy dechiara, că elu n'a acusat, daca inse cuvintele lui se iau dreptu acusa, le sustiene.

Min. just. Horváth apromite a face una stricta cercetare, si apoi a procede conformu resultatului. Deci dlu deputatu fia gag'a pentru a de satisfactiune la casu candu acu'sa s'ar' dovedi neintemeiata.

Minist. just. Horváth respunde apoi la interpelatiunea lui Pulszky, cum că n'are scire despre sentint'a tablei septembrales prin care acésta radimandu-se pre §-ii 5. si 6. ai patentei, ar' fi tinsu a restitu'ui dreptulu de avititate. Interpelatoriul dupa cum crede ministrul, a facutu alusione la procesulu Szentiványi, sentint'a referitoria la acestu-a inse nu s'a basatu pre avititate ci pre testamentu.

Luandu-se scire despre respunsulu ministrului, dlu respunde la interpelatiunea lui Fel. Lukács, că dupa ce seurtîmea sesiunii presinti nu permite pertratarea proiectului de lege despre venatu, va rogă presidiul, ca să-l pună la ordinea pertratârii in sessiunea mai d'aproape.

Dorint'a ministrului se acorda, deciindu-se totu odata, ca projectele de legi relative la regularea raportelor de posesiune si la desfintarea regalielor, să se iae la pertratare totu atunci.

Min. just., in urm'a interpelatiunii lui Col. Tisza, pune pre més'a camerei unu proiect de lege referitoriu la contractualisti. Apoi respunde la interpelatiună ce i s'a adresat in caus'a bunurilor (mare parte scriitori) confiscate in 1850 de la Sandru Csiky, si apromite că va face pasi in cestiunea acésta la Maj. sa, că ee ministeriul d'in Vien'a n'au voit u ale estradă, de si sentint'a tablei septembra confirmat drep-tulu lui Csiky a supr'a bunurilor respective.

Min. fin. Lénnyay respunde la mai multe interpelatiuni spunendu intre altele că cass'a statului este in stare buna (?) — Colomanu Ghyczy si-esprime bucuria, că in butula toturor faimelor ce respandescu gurele rele despre ministrii nostri, dlu min. fin. constata una fericita situatiune in raportele financiare (ilaritate.)

Comisiunea de petitiuni raporta despre petitiunile intrate. Opiniunea comisiunii s'a primitu.

Siedint'a d'in 14 iuliu a camerei deputatilor la 6 ore d. am.

Dupa autenticarea procesului verbal, c. Eduardu Teleky anuncia, că camer'a boerilor primi projectul de lege despre lini'a ferata Ungari'a — Galiti'a. Se va susține Maj. sale pentru santiunare. — In privint'a liniei ferate Eperjes-Strye, preside dintele camerei se va pune in coatingere cu presiedintele casei magnatilor, si va medie-lochi, ca legea in cestiune să se susteñă Maj., sale pentru santiunare.

Siedint'a se inchia la 7 ore si 3/4 sér'a.

Siedint'a dela 15 iuliu a camerei reprezentantilor.

Presiedintele Somssich deschide siedint'a de adi, cea d'in urma in sesiunea prima, la 2 1/2 ore dupa amédi.

Pre bancele ministeriali: Eötvös, Mico, Bedeciviciu, Andrassy, Lonyay, Vencheim si Gorove.

Dupa autenticarea proces. veabu a siedintei d'in urma, se anuncia, că camer'a agnatilor, a primitu proiectul de lege despre lini'a ferata Eperiesiu-Ducla si Muncaci-Stri'a.

D. Jul. Andrassy presinta camer'e legile santiunate de maiest. sa relative: la esercerea potestătii judecătoresci, construirea călii ferate ung. de vestu, si la construirea calii ferate ung. galitiene. Se publica numai de cătu si se trametu camer'e magnatilor. Notariul face proces. verba-lu, pentru a se tramite camer'e magnatilor de una data cu legile santiunate.

Presed. dechiara, că va incunoscinti pre membrii camerei despre redeschiderea sesiunii viitorie pre calea publicitatii, si cu acésta se inchide prim'a sesiune a dietei d'in 1869—72.

Rectificare.

De multu tempu voiamu a rectifică opiniunea ratecita a unor romani, cari totu merèu se provoea la cuvintele respicate prin organulu inteleptului patriei in adres'a d'in 10 augustu 1861, dicu, totu merèu se provoca, ca la o dogma pretinsa-statorita de antălu patriotu alu Ungariei. Adeca că unei natiuni, carea de fric'a suferintelor patiminde abdice de drepturile sale, redobandirea acestoru drepturi i-e totu-de-un'a grea si dubia. Fantan'a acestoru cuvinte trebuie cautata nu la inteleptulu patriei, ci in "Contractul social" alui I. J. Rousseau capu VIII. unde elu

dice: „Peuples libres, souvenez-vous de cette maxime: On peut acquérir la liberté, mais on ne la recouvre jamais. Va se dica Popore libere, aduceti-vă minte de aceasta masima: unu poporu si-pote cascigà libertatea, inselibertea odata perduta, e cuanevoia d'a o mai redobândi. Eea ee voiamu să dieu corespondintelui d'in „Gazeta Transilvaniei“ nr. 46. 1869 Rubric'a: „Nici una potere,“ etc. ca elu, si altii, carii voru mai voi in venitoriu a face trebuintia de aceasta dogma politica, să nu se mai provoke la inteleptulu patriei, ci de a dreptulu la Rousseau, ca la singurulu șuritoru competitinte alu acestei dogme politice!

In fine, me rogă de ertare, Dle Redactor! pentru acésta a mea infestare in pretilor, multu cerestatulu si malratatulu diurnal alu Domniei-vostre.

Acésta dogma politica e de mare invetiatura si pentru „arcierei“ nostri, cari nu au fostu in stare a esecută bu la papala d'in anulu 1853., si s'a lasatu a se amagi de episcopatulu Magiarilor catolici. In anulu 1855 n'au fostu in stare episcopatulu nostru greco-catolicu a sustine beseric'a nostra greco-catolica, ea să remaina autocefala si autonoma precum dices stralucitulu nostru barbatu Bartiu,) prebas'a bului pontificale; primindu lega matrimoniala, si alte calamităti ultramontane. In anulu 1869 episcopatulu nostru greco-catolicu incan'u prevalutu a sustiñă autokefali si autonomi'a besericiei notre greco-catolice; **participandu la congresul autokefalo-autonomo-romano-catolic-magiaru.** Simplitatea romanilor crede, că legea are să se executeze de sine insa-si, său prin dusmanii nostri. Legea trebuie esecutata prin capii nostri bisericesci si prin poporulu nostru de aceea-si beserica ! ! !

Conclusulu

conferintie i membrilor ualesi d'in Diecesa Gherlei, tienuta in 27 iuniu in Desiu, fù: sustinerea autonomiei besericiei gr.-cat. romane — neparticipare la congresulu catolicilor convocat pre 20 iuniu la Pest'a, reprezentatiune colectiva către mitropolitulu de Alb'a-Julii pentru convocarea unui Sinodu provincial micstu, invitarea toturor membrilor d'in Archidiocesa si partile Ungariei prin telegrame la o conferintia generala in Clusiu său Alb'a-Julii defișta pre 6. iulie (S.-Ionu), — era in casu de nerealisare, unu pasiu colectiv singur d'in partea membrilor diecesei acesei-a, — in urm'a acestui concilu, dupa ce conferinti toturor membrilor pentru scurtimdea tem pului nu s'a potutu esefutu, — din partea membrilor diecesei Gherlane s'a si subseris o declaratiune motivata către ven. ordinariatu, si deosebi către Prea S. Sa Metropolitulu despre neparticipare la congresu, si despre urgint'a necesitate de a convoca unu Sinodu provincial.

Paroci'a romanescă d'in Sigetul-Marmatiei.

La inceputulu secului XVII, episcopă romanescă a Maramuresului inca esistă, si numai dupa unirea diecesei rusesci de Muncastru cu Rom'a, deveni viptim'a intrigerelor astutilor eppi rasesci, sprigniti d'in partea statului.

Estu-modu credintosii Romani d'in

Maramuresiu, Satu-mare etc. cuceriti et multa nedreptate, gemura su jugulu ierarcilor rusesci de la Muncastru pana la an. 1854 Sub acestu tempu de suferintia unu man contingentu d'in Romanii sujugati si-perduri nationalitatea.

Infiintandu-se Episcopă romanescă in Ghierl'a, cea mai mare parte a Romanilor de la isvorulu Tisci scapara de su despotismulu rusescu, numai paroci'a Sigetului si a Cosciului — ambe romanesci după dreptu si origine — avura nefericirea d'i retinute si mai departe in catenele desnationalisărui.

Poporenii romani, cari formă una majoreitate insemnata in parociele de sub intrebare, au reclamatu de numeroate ori in contră acestei anomalie; ei au distibine, ca si noi si rusii să simu sustinuti in drepturile ce ni se cuvinu, ca interesul nostru să fie asecurate, dati, să ne impartim fratiesce a supr'a bunurilor parociei noastre, equalis divisio non conturbat fratres. Rusii in se au respunsu; noli me tangere! paroci'a este a noastră; daca vreti, d'grati'a noastră, ve poteti rusifica.

Romanii au recursu la Imperatulu, la guvernulu tierei, să li facă dreptate, său și li vina intru ajutoriu pentru ca să-si poată inflantia si sustine una noua parocia romanesca. Dorere, tote au fostu in desiertu.

Ultimulu loru pasiu facutu pentru a scăpa de sub jugulu impus de rusneci, este cunoscutu deplinu cetitorilor „Federatiunii“. Nu ni sunt inse cunoscute urmările ce va avea acestu pasiu intru un'a său alta direcție.

Dreptu comentariu la aceste calamități ale confratilor nostri d'in Maramuresiu, vomu atinge una trista impregurare istorica.

De la intemeierea statului unguresc (nu magiaru!) si pana adi, Romanii d'in Maramuresiu au adusu dora mai multe, magrele si importante gerse pentru esistintă, libertatea si independint'a aceluia. Un multime mare de diplome nobilitarie si documente adveresee acésta. — Si totu si istoria ne spune, că statulu unguresc conduceatorii destinorul lui, au fostu multe ori forte ingrate fată etacei patrioti romani atât de devotati patriei comune. Dreptu exemplu potem aminti trecerea lui Dragosiu in Moldova, care, de siguru, n'a facutu-o de florile cecu.

Suntemu curiosi, ce va respunde dlumistrul alu cultelor bar. E ötvös la inteleptatiunea dlui Jurec'a, facuta in campania parociei romanesce d'in Sigetu; acceptam să vedem, ore d'atua u uitării servitiele, ce Maramuresienii le-au facutu ungurilor, să nu amintim trecutul mai indepartat, chiar si in 48? si chiar in detrimentulu propriu alu Romanilor — Ca să ne convingem si mai bine despre buna voint'a si fratiitatea ungurăsca. Vedremo!

Unu Maramuresianu,

Aradu, iuliu 12. st. n.

Nu potu să retacu si consciintia subtilui nu me lasa ca să nu aruncu o privire fugitiva a supr'a teologiei nostre de alti, carea abia de căte-va dle si-lu eu în tu altă direcție contraria celei de mai multe, acésta ni-promite o inflorire si de voltare, o desceptare d'in somnul celu targicu d'in care de a ne elibera avem pucina sperantia, cugetandu că eșchiamărilor nostre nu va avea resu-tul dorit, nu, d'ieu d'in mai multe caze obveniente.

Intruducundu S. Sa Episcopulu decesanu de profesorul la institutulu clerical pe secatul Domnu Ioane Goldisiu formă-

ce-notariu comitatensu, animele nostre prenuma toturor uibitorilor de propasire seniu o bucuria nemarginata carea din d in d cresce, pentru ocupandu Dlu amintiu catedra profesoralu, tote causele si-luanu pusestiune i procedura receruta de spirentul tempului, carea de se va continua si mai departe, — in ce firmu credem, c ne vomu insiel — vomu ajunge limpidu dorit. — Procedur'a Dsale arata, c sunu unu onducatoriu bravu, neobisivu, unu barbatu calificat, demnu de acta onorifica chiamare, a carui devisa e a intinere onorea si caracteriulu ce i-se cuine acestui institutu, e chiamatu a educatatori sufletesci basericiei si natiuniei, de ani avemu lipsa in tempulu de acum.

Precum amintii mai susu, tote si-au luate o direcione coresponditora devisei noastre, si anume: in studie mai multu progresu facuramu in trei septemani, decatul in decurgerea semestrului de érna, ordinea este exemplara, firesce introdusa de sussestul Dnu profesoru, acestu-a a constituita unu coru vocalu pre note statutoriu din uniremea clericala; mai departe avendu operint'a perfecta, c unii preoti — de siu calitate — nu au curagiulu recerutu se ostesca atare predica in publicitate, nia sedilicu ma ni-a impus de detorintia stricta, ca fia-care teneru se pregatesca ou o predica, si la provocare se-o rotesca in orele de esortare, carea este procedura, ce ajuta proposirea tenerimei, a unu cuventu amintitulu Dnu profesoru — in pentru ca se-i lingusim dar' marturisescu nociu c i jace la anima proposirea nostra in atatua, in catu tote petrile le misa, tote modurile le incerca, numai ca se-i ajungemu scopulu presipu amesuratul presinte, si tote aceste onor. cetiuni, numai Dlui T. . . . G. le potem multiem.

Dar' fericirea si bucuria nostra — spacum se arata semnele nu va se tienaa de dupa cum audim dlu M. R. arndt se-si reocupe postulu. — Junimea se minarie este multumita cu starea prenta a lucurilor, c ce multele inconveniente de pana acum incepura a desparat. Una dintre cele multe era, c alumnii se primia intr'unu numeru mai mare de catu trebui, intre acesti a cateodata si necalificati pentru teologia. Multi tineri au fostu in institutu nostru despre cari S. Sa Eppulu nu scie nemicu. Speram c S. Sa nu se va opune dorintiei tinerimii seminarii, ca conducatoriu ei de adi se remana si pre venitoriu — intru interesulu prospectu institutului nostru. Coriolanu.

NOUTATI STRAINE.

SERBIA Scirile, cari ni vinu din Belgradu despre scupin'a natiunale, tienuta in Cagnievatiu, spunu, c opinionea publica este indestulita cu reformele votate. Cele mai multe diuarie dau spresiune indestulirii in form'a celei mai mari recunoscintie pentru guvern, discundu, c constitutiunea votata corespunde pre deplinu consciintiei natiuniali si pretensiunilor ei. Mai tare nu s poate laudate nece guvernului, nece reprezentant'a poporului. D'in raportele oficiale si oficii se vede, c scupin'a a primitu fara neci una modificatiune proiectul legii despre constitutiune, conceputu de la comisiunea speciala, numita inca in anul trecutu pentru scopulu acestu a.

Conformu despusestiunilor votate si putate deja ca legi, tiéra va fi domnita in forma monarcica-constitutiunala, tronul este editariu in famili'a Obrenoviciu lini'a barbata. Poterea legalativa o exerce principale cu poporul si anume acestu-a alege si scupin'a 90 de reprezentanti era principale numesce 30 barbati de specialitate. Mandatul reprezentantilor duréza trei ani, si scupin'a se va convoca in totu anul. Lega proclama mai de parte egalitatea tuturor cetatiilor, nedependint'a judecatilor si autonomia comunelor. Justitia e departe de catra administratiune, si ministrui sunt respunditori tieri. In scurtul timp are a se aduce lege si in privint'a teratii de presa. Consiliul de statu va functiona in venitoriu numai ca comisiune, avandu a elucrare socotelele statului si a esanii si decide in petitionile incuse contr'a pretensiunilor ministeriali.

Nou'a scupin'a, conciliandu pretensiunile poporului cu cerintele unui guvern putinte, a implinitu tote conditiunile fundamentali, findu c langa representantii alese are locu si votu in ace'a si unu numera ne insemnatul de barbati de incredere de ai guvernului.

VARIETATI.

** (Bibliografia.) A estu de su tipariu si se asta spre vendiare la librariile din Romani'a Manualu de agricultura pentru clase primarie, de P. S. Aurelianu (agricultur) directoru scolei de agric. si selvicultura etc.

** Adunarea anuala a societati "Transilvan'a" s'a tienutu in 29. Iuniu a. c. sera la 7, ore si diumitate, in graden'a societatii de arme (Janu Manu) strad'a Vamei. Lucrările ei au fostu importante.

** Universitatea reg pestana fu cercetata in semestrulu antaiu alu anului scolasticu 1868/9 de 2230 asultatori. D'intre acesti-a 75 au asultat teolog'a, 1199 jure-prudentia, 477 medicin'a, 124 filosof'a, 98 farmaci'a, 172 chirurg'a si 85 mositu (obstetricia.) Afara de de cei 124 filosofi, au mai asultat prelegerile de filosofia 30 teologi, 600 juristi si 186 medicinisti. D'intre frequentatorii celor patru facultati 1771 au fostu ordinari, era 104 extraordinari. Cu privire la religiune 1205 au fostu catolici, 84 greco-cat, 42 greco.-orient, 214 de confesiunea evang — augsburgica, 260 de conf. evang. — clvetiana, 4 unitari si 420 gidiuni. Dupa locul natalu 2041 au fostu din Ungaria, 90 din Transilvania, 9 din Croati'a din Slavonia, 6 din confiniulu militariu, 61 din celealte provincie ale monarciei si 17 din alte state. Nrulu Romaniilor face 32. Numerulu asultatorilor au scadiutu in semestrulu alu doilea cu 192 insi.

** (Nadalacu, 22/4 Iuniu 1869.) Vinu a descrie in cateva linie petrecerea nationale, ce au serbatu-o in 22/4 Iuniu a. c. junimea de aici. Fiindu timpulu favoritoriu, junimea la 4 ore dupa prandiu se pusese in ordene si pleca catra padurea locale, inaintea ei salfaia flamur'a nationale cu inscriptiunea "Traesca Natiunea Romana!" Ajungandu la locul destinat junimea incepdu dantiulu, cu "Ardelean'a," apoi urmaru: "Roman'a," "Logosian'a," etc. pana la 8 ore sera, candu ne puseram la cina, care o petreceram intre toaste si discursuri fraticesci. Dupa cina, junimea improvisea unu coru, cantandu "Resunetulu" lui Muresianu, "Hor'a Ardealului" si "June de Romanu sum!" Joculu rencepu apoi, si se continua pana la 11 ore noptea, candu ne despartiram ducandu cu noi suveniri placute. Ospeti straini inca avuram. J. A.

** (Socotela si multiamita publica) Pentru balulu Junimii Romane din Pest'a datu in 27. Januariu in favorea studintilor romani mai lipsiti au mai contribuitu Maria Sa Domnulu Romanilor Carolu I. 50 fl., apoi urmatorii P. T. DD: prin D. J. P. Deseanu din Aradu: S. Sa Eppulu Procopiu Ivacicovicu 10 fl. Andreiu Papu 5 fl., Mironu Romanu 5 fl., Lazaru Ionescu 5 fl., Ionu Popoviciu Deseanu 5 fl., Georgiu Ebesfalvai 5 fl., Sigism. Popoviciu 5 fl., Dr. Siandoru 2 fl., G. Dogariu 1 fl., Stef. Siorbanu 2 fl., Teodoru Serbu 2 fl., Gregoriu Birisius 2 fl., Demitru Bonciu 5 fl., Georgiu Haica 3 fl., Paulu Goronu 2 fl., Niculau Petriu 1 fl., Ionu Goldisius 2 fl.; din Cuvinu Simeonu Popescu 1 fl., Andreiu (nedescifrabiliu) din D... 1 fl. Petru Suciu din Otlaca 5 fl., Davidu Nicora pretoru din Aletea 2 fl. — prin D. Ales. Moldovanu din Baia-de-Crisiu: Sig. Borlea dep. 2 fl., Amosu Francu 2 fl., George Secula 1 fl., Ionu Francu 1 fl., Teodoru Popu 1 fl., A. Moldovanu 1 fl., Ionu Motiu 1 fl.; — prin D. dr. Vas. Ratius din Turda: Dr. Ionu Ratius 5 fl., Ionu Campeanu as. 2 fl., Parteniu Ratius 1, Samsonu Ratius 1 fl., Demitru Ratius 1 fl., Niculau Cordea 1 fl., Filipescu 1 fl., I. Cigareanu 1 fl., Micusianu Tanasie propriet. 1 fl., din Zlagn'a D. Lazaru Piposiu 5 fl. — Sum'a totala 149 fl., care s'a distribuitu intre urmatorii Dni: Const. Coti jur. in an. IV. 65 fl., Mihailu Buneiu jur. in an. II. 15 fl., Sim. Moldovanu jur.

in an. IV. 25 fl., Demitru Todoru jur in an. IV. 15 fl., N. Miescu stud. la tehnica 14 fl.

Marinimosii contributori primesa multiamita sincera din partea Junimii Romane din Pest'a, pentru generosele loru oferte — Pest'a, 14 iuliu, 1869. Comitetul alesu de Tinerimea pentru distribuirea banilor.

* * "M. P." spune, c c. Franciscu Halleru e suspendat d'in postulu seu de comite supremu alu cottului Albei-superiore. La 5. I. c. Michailu Mico primi conducerea administratiunii cottului, insarcinandu-se a suspece investigatiune contra c. Halleru.

* * "Curierulu oficialu" din Varsiovia spune, c acolo se va edifica unu teatru rusescu, dandu-se intreprinditorului una subvenitie anuala de 10,000 ruble.

* * (Monitorul francez.) cuprinde descripsiunea unui fenomen miraculos: aprinderea mai generala a marelui Caspice, care imple de admiratiune si de stupefactiune populatiunile ce locuesc pre langa acestu mare lacu saratu.

Marea caspina are cateva insule, de la una d'intre ele se esplotaza petroleu. Puturile (fantanele), cari serva la esplotatiunea acestui lacu păcurosu, se aprindu uneori; si orificiul, atunci in focu, arunca lumini fantastice pre intinderea lacului. Dara de asta-data nu sunt puturile, ci sunt sorginti de petroleu cari curgandu de pre tiermurii lacului, s'a respondit pre suprafacia si au acoperit de unu imensu stratu de luciu inflamabile. La contactul unei simple schintei, se aprinse indata, si marea Caspica a ars cu unu bolu de ponciu.

Bolulu de ponciu avea o suprafacia de 16,850 leghe patrate.

Locitorii, imprasciati aproape de tiermurii lacului hyrcanianu, au credutu c vedu crater, vertejuri, papastie, monstri versandu valuri inflacarate, cu unu cuventu, parea a fi locuinta lui Plutone insu-si care s'a instalatu in acesti intunecosi tiermuri.

Ormare quantitate de pesci se observa, in timpu de doua nopti catu a durat ardea, sarindu si inotandu pre suprafacia pentru a scapa de flagel. Marea era deplinu acoperita de ei.

Acestu evenimentu, deca credem pre geografii cei vecchi, pre Herodotu insu-si, s'a produs, raru, este adevarat, dara s'a produs si a inspaimantat pre locitorii marelui Caspice.

Cesta mare, situata intre Europa si Asia, uida Tartari'a la estu, Rusia la vestu, si la nord, si Persia la media-di.

Multu tempu s'a pretinsu c unu curentu suteranu o unesce cu Oceanulu, aceasta conjectura este fundata pre asemeara care esista intre gustulu salciu si culorea apelorlor loru; se asigura asemenea c accesi'u lacu comunica cu marea Marmara, deca nisice observatiuni recente au demonstratul pozitiv c marea Caspica, marea Negra si lacul Ara'u erau alta data reunite intr'o singura si vasta mare interiora; c separatiunea dateza de pre la finea periodelor geologice, pucinu nainte sau potrivit chiar dupa aparitiunea omului.

Diferint'a nivelului scadiutu a marelui Caspice provine din evaporatiunea activa care se intempla in tempulu caldurilor tropicale ale verelor in aceste tienuturi.

(Ad. Nat.)

* * In Alb'a-Juli'a se va infinita una bancu generala de creditu, esmitendu-se pentru scopulu acestu-a actie de 100—500 si de 1000 fl. Capitalele incuse se voru fructificat cu 4—5%; era imprumutul se va face cu 6%.

* * Foiele din Stiri'a spunu, c in Friedau se va tienet unu mitingu slovenu. Programul consta din 4 puncte, si anume: 1) Cum s'ar poti mai usor pune in vietia si introduce in praca §. 19. alu drepturilor fundamentali (egal'a indreptatire a tuturor nationalitatilor), remasu numai in teoria? 2) Cum se se instrueze tenerimea slovena, ca pre venitoriu se pota folosi mai multu, atat si-si catu si natiunii slovi. si statului? 4) Infintiarea unei case de pasare in Friedau. 4) Edificarea unei punti preste fluviului Drava pentru legatur'a cu Croati'a.

* * (Estate frumosa.) "Gy. K." spune, c unu economu din Szabadhegy are

una gansca trecuta de 35 ani, si oua inca si acum'a.

Sciri electrice.

Paris, 10. iuliu. In siedintia de eri a corpului legalativu avu locu una desbatere emotiunata. Pelletanu fu indrumatu la ordene, findu c a numit crima diu'a de 2 diecemvre.

Viena, 10. iuliu. Nu totalu alu losurilor edate pentru calile ferate turcesci face 1,200,000 d'intre cari diumetate cade pre Parisu cu trei percente. Cealalta diumetate cade pre piata Vienei avendu una valoare de 100 fl., Ele se voru numi losuri anglese. — Temerea de crescerea escomptului bancei natiunali e nefundata, fiindu c portfoliul a scadiutu de doue dile cu doue milioane fl.

Viena, 10. iuliu. Juriulu tienu adi prim'a pertratare in afacerea consiliului comunale din Viena contra diuariului "Debatte." Juratii recunoscera unanim vinovatul pre redactorului diuarii "Debatte." Redactorulu fu condamnatu la una multa de 25 fl. si la perderea 100 fl. din cautiune.

Paris, 10. iuliu. In adunarea de eri a maurilor liberi s'a facutu propanarea, ca la 6 diecembre se tienet una adunare estraordinaria in Parisu, pentru a respunde la conclusele conciliului ec. Marele magistrul Mellinet nu concese a se discută asupra propunerii acestei-a, si aradică siedintia.

Viena, 13. iuliu. Se dice, c guvernul nu voiesce a concede banchi angle edarea losurilor de imprumutu pentru calile ferate turcesci.

Paris, 13. iuliu. Unu decretu imperatescu convoca senatulu pre 2 augustu. Sesitinea corpului legalativu s'a amenatu. "Journal officiel" spune, c ministrii in urm'a consiliului ministerial de eri si-au datu demisinea. Imperatulu a primitu demisinea. Ministrii voru ramane inca in posturile loru, pana candu se voru sustinutu rin altii.

Paris, 13. iuliu. Pre aici cercula faim'a, c ministrii voiesc a-si da demisiunea. Segris, Talhouet si Buffet voru intră in ministeriu, si partit'a de midiloci va renuncia la interbelatiunea sa.

Paris, 13. iuliu. Rouher eti in corpulu legalativu mesagiulu imperatescu. Acelu-a desfasiura conclusele facute in consiliulu ministerial. Senatulu se va convocà catu mai curendu, pentru a esamina cestiunile urmatorie: dreptulu corpului legalativu, de a statori ordenea dilei, a alege buroulu, statorearea modului pentru presentarea emendamentelor, detorint'a guvernului, de a prezinta corpului legalativu schimbările tarifei si convențiile internaționale, votarea bugetului dupa capitluri pentru perfectiunea contolei, compatibilitatea mandatului de deputat cu tote functiunile publice, si anume cu ale ministrilor si estinderea dreptului de interbelatiune. Guvernul va studia si cestiunile referitorie la se-natul.

Mesagiulu imperatescu finesce estu-modu: Imperatulu manifestă mai de multe ori aplecarea, d'a renuntă in interesulu publicu la anumite prerogative, concediindu schimbările ce s'ar preieptă, si cari sunt una desvoltare naturala a aceloru-a, cari cu ince-

tulu fure intruduse in institutiunile imperiului. D-vosra trebue să lasati neatinse cele-lalte prerogative, cari i le-a concrediu poporulu, si cari sunt conditiunile esentiali ale unei poteri guvernali, carea este scutulu ordinei societății. Mesagiul imperatescu fu bine primitu. Dupa ace'a urmâ alegerea notarilor d'in membrui majorității.

L o n d r'a, 13. iuliu. Bilulu besicescu se ceti eri a trei-a ora in cas'a lordiloru.

M a d r i d u, 12. iuliu. Unu decretu ordonăza unificarea neameata a %s d'in detoriele de statu — Sagast'a dechiară in adunarea cortesiloru, că fie-care municipalitate, carea nu jöra pre constitutiune, se va disolve. Uniunistii insarcinara pre generalulu Primu cu formarea nouului cabinetu. Primu speréza, că pre séra va potè presentà regintelui Serrano list'a ministeriale.

V i e n'a, 13. iuliu. Dupa una sentinta mai recinte a papei, beseric'a trebue să renuncia pre venitoriu la transactiune, si să procéda la actiune

C a r l o v i t i u, 13. iuliu. Congresulu s'a constituitu. Suboticiu propuse, ca presiedintele să se alega; se respinse. Zsifcoviciu propune a se trece la ordenea dilei, de ora-ce congresulu aredejă presiedinte in persona patriarcului; se primesce de majoritate. Dupa acea se procede la alegerea notariloru, alegandu-se; Mejiciu, Stefanovicu, Casapinovicu si Natasieviciu, in urm'a carei-a patriarculu dechiară constituitu congresulu.

B e l g r a d u, 13. iuliu. Resultatulu suscriteriloru de èri la actiile bancei serbesci, face 20,245 de bucăti.

P a r i s u, 13. iuliu. Diurnalulu „Debatte” dice, că este imposibilu a nu cunoșce valorea reformelor, si ar' fi una nedreptate, candu nu li-s'ar aplacida ore-si care recunoscintia.

B r u s s e l'a, 13. iuliu. „Monitoriul” publica procesulu verbalu suscepitu in afacerea căilor ferate francesc-belgice, care contine estrasele conventiunilor francesc-belgice si holändice.

B e l g r a d u. 13. iuliu. In me-sagiu, prin care regintia inchisa scupin'a, se dñu urmatoriele: Dupa decurgerea a 50 ani de lupta Serbi'a se vede independente, in cátu ea insa-si si-a creatu constitutiunea; in acésta noua constitutiune sunt depuse firmele garantie ale consolidării tronului; domnitoriu e nerespunsabilu si neviabilu, libertatea amu dobenditudo fără gerfa de sange, să intr'unimu libertatea cu ordenea, si tiéra va prospera.

P a r i s u, 14. iuliu. Sesiunea corporului legislativu s'a amenatu, fiind că s'a ivitu necesitatca de a reorganiza ministeriulu, si de a pregatì mai multe proiecte de lege. Repasarea lui Rouher este faptu decisu; ministrul demisiunatu va caletori la Sergey. Se afirma cu securitate, că Lavalette, Baroche si Gressier voru esf d'in cabinetu. E verosimilu, că ministeriulu casei imperiali se va desfiintă. In nouu cabinetu, dupa cum se afirma, voru intră Segris, Louvret, Talhonet, Chevanduer si Drouyn de Lhuys.

P a r i s u, 14. iuliu. „France” de

adi spune: Imperatulu a provocat pre Rouher să primăcea presidiulu senatului. Ollivier nu primì portofoliu ministerialu, ce i-se oferì. Magne, Forcade de la Roquette, Rigault de Geneouilly si maresialulu Niel, dupa cum se vorbesce voru remanè in ministeriu. E verosimile, că Latour d'Auvergne va fi ministrul esternelor; in locul lui se va numi representante in Londr'a marchisulu Lavalette.

V i e n'a, 14. iuliu. Domineca va primì imperatulu delegatiunile; pre cea unguresca la 10, era pre cea austriaca la 11 ore. Consululu italiano marchisulu Pepoli, s'a re'ntorsu aici.

V i e n'a, 14. iuliu. A séra s'a intemplatu in Brünn unu atacu sangerosu intre lucratori si militia. Se aruncă cu pietre asupr'a militiei; trei soldati remasera morti.

V i e n'a, 14. iuliu. Pre aici cercula faim'a, că principale de Grammont va caletori la Parisu, pentru a primì portofoliu afacerilor straine.

V i e n'a, 14. iuliu. Eppulu Rudigier fu amnestiatu prin autograful imperatescu de la 13. l. c.

L i n z u, 14. iuliu. Eppulu Rudigier voiesce a se retrage in claustru.

M a d r i d u, 14. iuliu. Nouu ministeriu s'a formatu dejă. Ministrii poi sunt: Ardanazu pentru finançie, Echegaray pentru comerciu si Biceria pentru colonie. Ministrul de mai nainte alu comerciului, Zorill'a, primì portofoliu justitiei.

V i e n'a, 15. iuliu. Eppulu d'in Linz fu amnestiatu prin autografulu imperatescu de eri. Se dice, că cu ocasiunea escaseloru intemplate in Brünn s'ar' fi oservat agitatiuni straine.

T r i e s t u, 15. iuliu. In urm'a proclamatiunilor agitatorie, marti incimiteriu si inaintea ca fenelei Chiozz'a s'an intemplatu demonstratiuni in favorea eveneminteloru d'in iulu anulu 1868 ince fure, suprimate d'in partea militiei, arestandu-se cam la 23 persoane.

P a r i s u, 15. iuliu. La bursa s'a latit u eri faim'a, că principalele Napoleonu s'ar' fi numit presiedinte/la consiliulu ministerialu.

Revista economică.

Impregiurările agricole si comerciale ale tieri nostre facu ca să fimu cu deosebire favorati, candu in alte tieri este lipsa de produse, candu nu se facu produse. Si la noi se intempla de se smintescu recoltele, de nu se facu produsele dara si chiaru atunci noi nu suntem lipsiti de granele necesarie subsistentiei publice. Noi producemu in totu-d'a-un'a mai multu de cátu avemu trebuința pentru alimentatiune, si cauta să producemu, căci nu avemu alta industria de cátu cultur.a pamentului pentru ca să indeslămu si trebuințele celelalte. Producundu, dara mai multu, dorim ca să avemu si cui vine prisosulu producerei nostre, dorimu mai alesu ca să vindem producetele nostre cu pretiu bunu.

Si acestu pretiu nu-lu potemu ave de cátu numai atunci candu nu se facu produsele in alte tieri, candu este lipsa de pane in strainetate.

Acésta lipsa se areta in anulu acestu-a. Éca cea ce cetim in revist'a comerciala de la 24 iuniu a jurnalului de

agricultura practica d'in Francia.

Tienerea timpurilor rele si neprăitorie recoltelor aranca nelinisce in spirete si aduce redicare de pretiuri in tērguri. Ploilor necurmata si insotite de pétra d'in cele d'antain dile ale lui Juniu au urmatu mari quantități de neua ce a cadiutu in muntii cei mai inalti ai Europei, si ploile generale, reci si necontente ce au cadiutu insotite de o scadere insemnata in temperatura. Sub acésta inriurire primejdiosa granele s'a schimbătu, d'in verdi s'a facut galbene si s'a smintit in forte multe locuri. Dupa ploi, a venit venturi si furtuni cumplite cari au culcatu la pamentu granele si pre cele mai slabe. Granele cu paialu subtire si lungu stau culcate la pamentu, pare că ar' fi fostu culcate, tescuite cu unu valatucu greu. Aceste grane nu se voru mai redică. Altele mai tari, stau culcate, plecate potu să se scole, deca timpul se va indreptă. Unele au ramas drepte, invingandu furtunile, si aceste suntu acele dîse grane albastre si varietățile de grane englese cu paiele grose.

Acestu-a este aspectulu granelor d'in centrulu Franciei de la nordu si de la estu. La estu, si mai alesu la sudu, granele au suferit mai pucinu de timpurile rele, fiind că a fostu mai inaintate in crescere. Pretindeni granele sunt in flore si este frica mare că acésta crise delicata, de unde vine bogat'a său seraci'a spicului, să nu treca bine, să nu se smintescu sub inriurirea timpurilor contrarie ce o bintue de atâtua-timp. Acésta frica este intemeiata: ea se arata mai in tota Europa si produce pretindeni o redicare mare in pretiulu granelor. In Francia, pretiulu s'a redicatu cu 2 franci la sut'a de kilograme, afara de media-di, unde n'a trecutu de 75 bani.

„Grâul alesu se platesce la Parisu 29 lei 50 bani sut'a de kilograme (79 lei, 78 de oca, preste anu leu ocau'a.)

„La Marsilia, afacerile sunt animate, inse graulu d'in strainetate de qualitate frumosa este forte rare in magasine.

„In alte tieri, pretiulu grâului si alu farinei se ridică ca si in Francia. Miscarea de suire a pretiurilor se pare a fi generale ca si caus'a care a facut-o să se nasca.”

(„Ad. N.”)

Bursa si Comerciu.

P e s t'a, 14. iuliu. Tempulu caldurosu si uscatu, caldur'a cresce. Temperatur'a: Termometru + 23° Reaumur, Barometru 28" 5". Ap'a scade.

B u c a t a l e. Tendintia tergului de bucate asta-di fu forte marginita, grau se aduse la piatia putienu. Lipsindu cumpători, pretiurile se sustinura neschimbate, si comerciul se margini cam la 20,000 measure. S'a notat u urmatoriele vendiari: grâu de Tis'a 200 mes. de 87 pundi cu cátu 5 fl. 12", cr. — 1100 mes. de 86 pundi cu cátu 4 fl. 95 cr. — 230 mesure de 85", pundi cu cátu 4 fl. 15 cr. — 200 mesure de 85 pundi cu cátu 4 fl. 70 cr. — 200 mesure de 87 pundi cu cátu 5 fl. 12 cr. — 200 mesure de 85 pundi cu cátu 4 fl. 80 cr. — 200 mesure de 85 pundi cu cátu 4 fl. 40 cr. — 300 mesure de 87 pundi cu cátu 5 fl. 15 cr. — 300 mesure de 86", pundi cu cátu 5 fl. — 400 mesure de 85", pundi cu cátu 4 fl. 85 cr. Tote pre trei lune, 1200 mesure de 82 pundi cu cátu 4 fl. 15 cr. — 1000 mesure de 83 pundi cu cátu 4 fl. 15 cr. Tote pre bani numerati, grâu de Banatu 1200 mes. de 85", pundi cu cátu 4 fl. 87", cr. — de Alb'a-regala 400 m. de 86 pidi cu cátu 4 fl. 93 cr. — grâu nou de Tis'a 400 mes. de 88 pidi cu cátu 5 fl. 15 cr. Tote pre trei lune si dupa centenariulu vamale. — Secar'a au scadiutu in pretiu cu 5 cr. S'a notat u numai 250 mes. fără garantia de pondu (greutate) cu cátu 3 fl. 20

cr. bani numerati. Porumbu (Cucurniu) cercat, s'a notat u cuenrudiu de Banatu 100 centenarie vam. cu cátu 2 flor. 82", cr. Bacic'a 5000 cent. vam. cu cátu 2 fl. 35. Tote pre bani numerati. Ovesulu nesci batu, 2000 mes. de 43—50 pidi cu cátu 190 cr.

Valute si Devise: Napoleond'or 9,99 1/2 Hamburg cu 91", Londr'a cu 125. Bursa de séra. Putienu comerciu, Cenibus cu 161—161", Tramvay cu 204—205, Creditu austriacu 287 inchiatu, masu 288.

Concursu.

La gimnasiulu romanu d'in Nasaud unde cu inceputulu anului scolasticu 186 se va deschide si clas'a a VII. sunt de patru mai multe statiuni de profesori oameni, apoi una statiune profesorale pentru desemnui si caligrafia. Cu fie-care statiune este impreunatu unu salariu anuale de 600. v. a. relutu de locuinta.

Aspirantii de a fi alesi de profesori dinari in suplicele loru concursuali ascuns la subscris'a comisiune multu pana in 10 augustu 1869 voru avea a documentata:

a) cumca pana acumu au avutu portare buna morale,

b) cumca seu perfectu limb'a romana carea este limb'a invetiamentului,

c) cumca au absolvitu gimnasiulu si facutu esamenulu de maturitate cu succenu,

d) cumca au absolvitu cursulu filosofic la voru una facultate filosofica, i au facutu esamenulu de profesore,

e) cei cari voru cunoșce deplinu si b'a magiare si germana se voru prefera.

Pentru profesorele de desemnui si caligrafia, care pre langa gimnasiu va avea propuna elemintele si in scol'a normala pre langa recerint'a d'in punctul a) se intinde ca să fi absolvit u scol'a reale superioare si cursulu preserisul u unu institutu politicnicu succesu bunu, si să fie declarat u auctoritățile competinti, de cualificatu pentru una atare catedra.

D'in siedint'a comisiunei administrative a fondurilor scolare, Nasaudu, in 4. Jul. 1869
2—3. Presedintele
Ionu Florianu. m.p.

Incunoscintiare.

In urm'a conclusului adusu in anul Ghier'a Adunarea generala a Asociatiunii Trans. Rom. se va tine in X. August a. c. calind. nou, in Siomcut'a-Mare, Districtul Cetatea-de-Petra, — sunt organizati cu onore patriotica toti acei D.D. Membri ai Asociatiunii, cari au intenționat de a luă parte la acesta adunare, in adresă către subscrisulu, celu multu pana in 5 Augustu, a. c. pentru ca să se poată face despusestunile trebuințoase in privința incertelarei.

Datu in urm'a conclusului adusu in siedint'a Comitetului Arangiatoriu tinența in iuliu, 1869 in Siomcut'a-Mare. *)

Dr. Ionu Colceriu Corabianu, m.p.

2—3. Mb. alu Comitetului.

*) Onor. Redactiuni a coloru lată din românesc sunt rogate a primi in coloanele loru acesta publicatiune.

Propriet., redact., respunditoru si editori.

ALESANDRU ROMANU